

Støðug arbeiðsmegi til fiskiídnaðin!!!

— Hvussu tryggja vit fiskiídnaðinum støduga arbeiðsmegi var heitið á einum pallborðsfundi, sum javnaðarfeløgin i Suduroynni skipaðu fyri nú um dagarnar.

Við pallborðið sótu Vilhelm Johannesen, landsstýrismaður, Heri Mortensen, stjóri, Óli Jacobsen, fiskimannafelagsformaður og Ingeborg Vinther formaður i Føroya Arbeiðarafelag.

Vit hava gjørt ein samandrætt frá fundinum

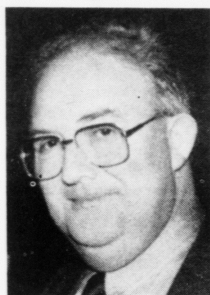
Heri Mortensen, stjóri á Tvøroyrar Flakavirki:

Vit eiga at royna fastlønarskipan

— um hon figgarliga kann fáast at hanga saman, men eitt er greitt: virkini ella fiski-maðurin klára ikki eina meirlønartreidslu sjálvi, segði Heri Mortensen, stjóri á Tvøroyrar Flakavirki, m.a., tá hann hevði orðið á pallborðsfundi i Sudri herfyri. Fundurin snúði seg um hvussu vit tryggja flakavirkjunum støduga arbeiðsmegi.

Heri Mortensen, stjóri, visti á, at eitt flakavirki er tað truplasta framleiðslutólið til at fáa góð arbeiðsviðurskifti, tí tað skulu bæði ravmagn, vatn, larmur og kuldi til fyri at eitt

flakavirki kann framleiða. Tað er greitt, at hesi arbeiða illa saman og hevur tað við sær, at arbeiðsfólk á einum virki ofta kann verða nervað av einum ella øllum av hesum ele-

Heri Mortensen, stjóri: — Bæði fyrminur og vansar við fastlønarskipan á flakavirkjunum

mentunum og harvið kenna seg illa á arbeiðsplássinum.

Heri Mortensen segði víðari, at nógv longu er gjørt fyri at bota um hesi viðurskifti, men tað skulu pengar til, skal tú broyta bygningar og annað, sum longu er gjørt, og inntøkurnar i fiskivinnuni eru ikki tær bestu i løtuni.

— Eg kann tó siga beinanvegin, at ein fær ongan tíð bygt eitt flakavirki soleiðis, at tú kann temja tey fyra elementini. Men sjálvandi skal alt gerast, sum er gjørligt, segði Heri Mortensen.

Unga fólkíð

Síðani nam hann við spurningin um tað unga fólkíð. Hann segði, at nøkur teirra velja at arbeiða á flakavirki i eina tíð, tá tey koma úr skúlanum, onnur fara at læra víðari beinanvegin.

— Eingi ung fólk, ið akkurát eru liðug við skúlan, fara at velja sær flakavirkisarbeði sum sitt livstarv, tí eru flakavirkini noydd til at brúka ta arbeiðsmegi, sum tey kunnu fáa.

Heri Mortensen visti á, at arbeiðsgongdin á virkinum gevur eina ógvuliga varierandi inntøku hjá fólk. Tað er torført at broyta hesa arbeiðstíð, tí fiskurin má arbeiðast beinanvegin.

Hann kom síðani inn á spurningin um fastlønarskipan á flakavirkjunum og segði, at um Tvøroyrar flakavirki skuldi góldið mánaðarløn istaðin fyri at góldið lønina eina ferð um vikuna, so hevði hon sambært lønartølunum fyri 1986 og 1987, verið 7931 kr. i 1986 og i 1987, 7556

kr. um mánaðin.

— Um vit nú spæla við tí tankanum, at vit fyri at bota um støðuna á virkinum guldum minstuløn, ið er uml. 11.000 kr. um mánaðin, so sær ein beinanvegin, at virkini á ein ella annan hátt skulu hava gott og væl 3000 kr. pr. fólk afturat sum stuðul ella annað, tí sjálvi hava tey ongan jørdiskan møguleika at klára hetta, segði Heri Mortensen.

Hann visti tó á, at nú eru tankarnir um fasta løn so nýggir, at nógv gott kann koma burtur úr enn at umrøða teir.

Fyrminur og vansar

Men hvørjir fyrminur og vansar eru so við fastarløn? Til hetta segði hann: Fyrminurnir fyri virkið eru sjálvandi teir, at fólkíð er tættari knýtt at virkinum, og ein veit, hvat fólk ein hevur tá á stendur. Vansar fyri virkið dugi eg ikki at fáa eyga á, uttan teir figgarliga, men teir loysa okkara politikarar nokk.

Framhald á síðu 10

dag fegin vilja hava eina útbúgving og tiskil vilja tey hava eitt arbeiði, sum er grundað á hesa útbúgving. Og tað gera tey sjálv um lønin aftaná lokna útbúgving ikki er so nógv størri enn tann løn, sum tey kundu fingið uttan útbúgving. Men hóast tað vilja tey nýta fleiri ár við ongari og litlari løn fyri at náa tað starvið, sum krevur útbúgving.

Vit kundu eisini hugsað okkum til, at ásett varð, at um so mikið av fiski var ein mánaða, at hetta kravdi 9 tíma dagliga arbeiðstíð, so skuldi arbeiðstíðin ein annan mánaða vera 7 tímar. Undir øllum umstøðum skuldi lønin vera grundað á 1.766 tímar árliga fleksibla arbeiðstíð. Sjálvsagt er tó óheppið ikki at kunna fáa

eina fasta arbeiðstíð, men longu nú er arbeiðstíðin hjá flakafólki fleksibul, og tað er hon eisini hjá sjúkasystrum, bussførarum, hotellhjálparfólki og mongum øðrum bólkum.

So er spurningurin hvør ið skal gjalda. Skal hetta sum ein eykaútreiðsla roknað inn i fiskaprisirnar, soleiðis at fiskaprisirnir skulu fara tilsvarandi niður.

Men spurningurin er um tað ikki er júst móttsett. Við galdandi skipan verða fiskaprisirnir grundaðir á veruligu lønarútreiðslurnar. Men vit vita, at flakavirkini hava stóran gjøgnumtrekk av fólk, og vit vita eisini, at tað kostar at læra fólk upp til eitthvørt arbeiði. Kunnu vit fáa eina skipan, sum kann

tryggja støduga arbeiðsmegi til flakavirkini, vil tað eisini merkja lægri lønarútreiðslur pr. kg. fisk. Og sjálvt um tað fastlønata flakafólkíð fær meira burtur úr, so merkir tað samstundis at virkið eisini fær so mikið meira burtur úr, at lønarútreiðslurnar verða spardar inn aftur og helst reiðuliga tað.

Tað er neyðugt við nýhugsan á hesum øki, og kanska mugu eisini onkrar »heilagar kýr« slaktaast. Men tá onkur kanska himprar seg við at sleppa fullari yvirtíð, so kann ein spyrja, hvat ið er betur, at fáa fulla yvirtíð, og ikki fáa fulla mánaðarløn, ella royna eina nýggja skipan, sum kanska kann geva eina fasta løn, sum ein kann liva av.

Eisini kann sigast, at skal biðast eftir eini arbeiðsloysisskipan, sum skal galda øll, so kann henda at einki hendir yvirhøvdur. Tað kann tá ikki vera einasta alternativ til galdandi skipan.

Annars er hetta eitt mál, sum kanska i størri mun átti at verið greitt millum feløgin á arbeiðsmarknaðinum. Tað kann neyvan koma nakað gott burtur úr, um landsstýrið arbeiðir við einum uppskoti, sum fakfeløgin ikki vilja vita av.

Her mugu sjónarmiðini fyrst samskipast, so ikki hvør partur virkar i hvør sitt horn. Tá fara ov nógv ar kreftr til spillis.

Íslenskt fastlønarskipan brúkast sum kjakupplegg

Vilhelm Johannesen, landsstýrismaður hevði áhugaverða frágreiðing frá eini íslandsferð, har hann saman við øðrum kannaði ta íslenska fastlønarskipanina i fiskiídnaðinum.

Vilhelm greiddi frá hesi skipan og visti á, at vit føroyingar eiga at umhuga møguleikan at seta eina fastlønarskipan i gildi.

Íslenska skipanin kann i so máta verða eitt gott grundarlag at arbeiða út frá. Men skal ein tilik skipan lagast til føroysk viðurskifti.